

Notitie/ Memo

HaskoningDHV Nederland B.V.
Transport & Planning

Aan: Gemeente Druten
Van: Marin Epema
Datum: 14 januari 2021
Ons kenmerk: Startnotitie Raad
Classificatie: Project gerelateerd
Onderwerp: Uitgangspunten ten behoeve van de TVW Druten

Achtergrondinformatie: de doelstellingen

In 2016 hebben 196 landen het klimaatverdrag van Parijs ondertekend. Nederland werkt nu nationaal aan het bereiken van 49% minder uitstoot ten opzichte van 1990. Wat de afspraken gaan betekenen voor Nederland is uitgewerkt in het Klimaatakkoord. Eén van de onderdelen is het doel om in 2050 aardgasvrij te zijn. Om deze afspraken concreet te maken worden in Nederland momenteel 30 **Regionale Energie Strategieën (RES)** gemaakt. Waarbij Druten onderdeel uitmaakt van de RES Arnhem Nijmegen. In de RES wordt vastgesteld hoe de opwek van elektriciteit kan worden verduurzaamd (wind en zon) binnen de regio. Tevens wordt inzichtelijk gemaakt welke (gemeente overstijgende) warmtebronnen beschikbaar zijn om van het aardgas af te gaan.

De RES dient vervolgens voor warmte (aardgasvrij) te worden doorvertaald naar elke gemeente. De regie hierover is door de Rijksoverheid bij de gemeente gelegd. Iedere gemeente in Nederland dient daarom eind 2021 een **Transitievisie Warmte (TVW)** te hebben opgesteld. Wij zijn hier nu mee gestart. In het proces is een duidelijke knip aangebracht in hoe dit voor Druten gedaan gaat worden: eerst 1) de technisch-inhoudelijke mogelijkheden inzichtelijk om vervolgens 2) een participatietraject met inwoners te doorlopen. Voordat de gemeenten dit traject ingaan, dienen de uitgangspunten te worden vastgesteld. Deze uitgangspunten zijn uiteengezet in deze startnotitie en is in samenspraak met de betrokken beleidsafdelingen van de gemeenten opgesteld.

In deze notitie zijn de **voorlopige uitgangspunten** voor de TVW uitgewerkt. Hiermee informeren we het college en de raad. Uiteraard is er ruimte voor feedback zodat de voorlopige uitgangspunten kunnen worden aangescherpt. Aan de hand van deze voorlopige uitgangspunten gaat het projectteam middels straatgesprekken met enkele inwoners en/of bedrijven in gesprek. Uiteraard wordt een passend alternatief gezocht mochten de corona-maatregelen dit niet toelaten. In deze gesprekken wordt naar de inwoners geluisterd en worden de voorlopige uitgangspunten opnieuw getoetst en aangescherpt. Het gaat hier nadrukkelijk niet om intensief participeren (dat komt later in het proces) maar enkel om het ophalen van sentiment en het toetsen van het kennisniveau over de warmtetransitie. Ook vindt er een eerste atelier plaats met de belangrijkste ketenpartners (ook wel de kerngroep bestaande uit woningcoöperaties, netbeheerder, gebieds- en energiecoöperaties) waarin de uitgangspunten aan bod komen.

Op basis van deze gesprekken worden de **definitieve uitgangspunten** voor de TVW opgesteld. Een akkoord op deze definitieve uitgangspunten wordt voor de zomervakantie 2021 aan de raad gevraagd.

Voorlopige uitgangspunten Transitievisie Warmte (TVW)

De voorlopig uitgangspunten sluiten aan bij de landelijke leidraad transitievisie warmte en zijn passend gemaakt voor de specifieke context in Druten.

1. Samen kennis delen om de warmtetransitie te laten slagen!

De warmtetransitie is een grote opgave, die de gemeente niet alleen kan uitvoeren. Daarom werken we samen met onze ketenpartners en delen we kennis over elkaars doelen, belangen, onze agenda's en plannings. Hierbij komen we tot gezamenlijke duurzame doelstellingen voor zowel collectieve oplossingen (warmtenetten) als individuele oplossingen (*all electric* en hernieuwbare gassen). Met als belangrijke randvoorwaarde dat deze oplossingen voor verduurzaming en de benodigde werkzaamheden op elkaar aansluiten. Zo nemen we bijvoorbeeld de regie bij het vormen van eventuele coalities voor de realisatie van bijvoorbeeld warmtenetten. Maar zorgen we ook voor de afstemming met lopende projecten zoals de Pilot warmtetransitie Deest waar reeds ervaring wordt opgedaan met community building en participatie van inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden. Dit betekent dat wij:

- a. Samenwerken en kennis delen met onze ketenpartners (de kerngroep) in de ateliers. Denk hierbij aan team duurzaamheid, Liander, woningbouwverenigingen, waterschap en Vitens.

- b. Informatie ophalen bij de eerste schil stakeholders en hen actief betrekken in het proces. Denk hierbij aan de andere teams van de WDW zoals communicatie, ruimtelijke ordening, projectleiders
- c. De tweede schil aan stakeholders informeren over het proces. Denk hierbij aan huurdersverenigingen, bedrijvenverenigingen, Omgevingsdienst, etc.
- d. Regie nemen om met elkaar de warmtetransitie te laten slagen.

2. Realistisch en betaalbaar voor iedereen

Bij de warmtetransitie gaat het erom dat het betaalbaar blijft. We weten uit de vele landelijke onderzoeken dat de kosten niet lager worden en/of gelijk blijven. Dit betekent dat we op zoek gaan naar oplossingen die voor de gemeenten en inwoners realistisch en betaalbaar zijn, nu en in de toekomst. Een belangrijke randvoorwaarde is dat we transparant zijn over de kosten en dat we achterhalen of inwoners deze kosten kunnen dragen, al dan niet met behulp van (rijks-)subsidie. Dit betekent dat wij:

- a. Zoeken naar oplossingen met de laagste (maatschappelijke) kosten
- b. Oplossingen aandragen die toegankelijk en betaalbaar zijn voor iedereen
- c. Transparant zijn over de kosten en de betaalbaarheid
- d. Faciliteren bij het zoeken en/of verstrekken van de juiste (rijks-)subsidies

3. Beschikbaar en betrouwbaar richting de toekomst

Om de transitie te realiseren hebben we alle mogelijke warmtebronnen nodig. Het is daarom van belang inzage te hebben in het soort bronnen, de opslagmogelijkheden voor warmte en de beschikbaarheid van deze bronnen. Hierbij kijken we niet alleen naar inzet van elektriciteit, maar ook naar onze eigen lokale warmtebronnen zoals onze bodem (geothermie) en onze rivieren en meren (zoals Ganzenkuil, Uivermeertjes). Ook kijken we naar de mogelijkheden van restwarmte van bijvoorbeeld industrie binnen en buiten de gemeente. De Routekaart Energieneutraal Druten 2040 en het onderzoek naar mogelijkheden voor een warmtenet in Deest geven hiervoor ook input. Belangrijk hierbij is dat we een goede bronnenstrategie hebben. Met deze bronnenstrategie zorgen we dat het leveren van warmte in de toekomst richting inwoners betrouwbaar is en blijft. Dit betekent dat wij:

- a. Inzage hebben in alle mogelijke warmtebronnen
- b. Een goede bronnenstrategie voor opwek en opslag hebben richting de toekomst
- c. Betrouwbare warmtelevering richting de toekomst willen

4. Ga aan de slag met energiebesparing

De meest duurzame energie is de energie die je niet gebruikt. Het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving kan niet los worden gezien van de opgave om gebouweigenaren te stimuleren en ondersteunen om gebouwen te isoleren en “transitie gereed” te maken. Dit betekent dat iedereen enerzijds kan starten met het isoleren van woningen of bijvoorbeeld het gereed maken van het verwarmingssysteem in afwachting op het beschikbaar komen van een aardgasvrije warmtebron. Dit betekent dat wij:

- a. Iedereen adviseren de juiste energiebesparende maatregelen (zoals isolatie) te nemen.
- b. Faciliteren bij het zoeken en/of verstrekken van de juiste (rijks-)subsidies
- c. Particulier huiseigenaren faciliteren met de Toekomstbestendige woning lening en het loket duurzaam wonen plus.
- d. Inzichtelijk maken wanneer nieuwe aardgasvrije bronnen beschikbaar komen, zodat inwoners en gebouweigenaren zich hierop kunnen voorbereiden.